Legujabb gramofon slágerlemezek
óriási választékban 1·50-től kaphatók
Pongó Soma
Rádió és gramofon szaküzletében
Kölcsey ucca 4. 129 Telefon 11-65.

sérletek, amelyeket itt végez a tudós, még a tudomány száraz birodalmában is szenzáció erejével hat. A tudósok kisérletekkel akarják megállapitani itt, hogy miképen és mennyi idő alatt alakulnak át barlanglakókká a külvilág teremtményei.

Müller professzor ezekről a kisérletekről a következő érdekes nyilatkozatot adta:

— A barlangokban eredetileg nem volt élet, niszen eredetileg barlangok sem voltak. A barlangokat külső körülmények hozták létre és az igy keletkezett barlangokat a külvilág állatjai népesitették be. Ezek véletlenül jutottak a barlangokba, itt eltévedtek és a generációjukban átalakultak. Az életük és a metamorfózisuk a tudomány számára a legérdekesebb probléma. Miért?

— A mi világunkban az élet örökösen változik. Embernek és állatnak küzdenie kell a természettel és ennek a küzdelemnek megfelelően alakul ki, vagy át élete, alakja és berendezkedése. Délen és nyáron küzdeni kell a meleggel, északon és télen hó és fagy veszi körül házainkat és az állatok vackát, a külső körülmények arra kényszeritenek, hogy mindennapi táplálékunkkal elraboljunk más állatokat és azok husával táplálkozzunk. Mindezek a körülmények teljesen hiányzanak a barlangból, ahová soha nem ér el fénye és melege a napnak. Itt télen is olyan meleg van, mint nyáron és nyáron is olyan hideg van, mint télen. Éppen ezért a barlangban csak átalakulnak a külvilágról bekerült élőlények, de az életük nem fejlődik tovább.

— Hogy alakul át az állat? A barlangi állat élete olyan, mint a vak emberé, aki a kezével és a kezében lévő bottal tapogatózva jár. A vak állatnak a természet ad botot a kezébe: megnöveszti a csápjait és kifejleszti a tapogató szerveket. Évek hosszu során át végzett tudományos kisérletekkel megállapitottam, hogy a külvilágról a barlangba tévedt *állat öt generáción keresztül alakul át barlanglakóvá*. Az első generációnak — amely a barlangba jut — még rendes szemei vannak, a másodiknál a szemek visszafejlődnek, de reagálnak még a fényre, a harmadiknál megvannak még a szemek, de ezekben nem működik a látószerv, a negyedik generáció fején már csak a mikroszkóp tudja kimutatni a szemek nyomait és az ötödik ivadéknál a *szem végérvényesen eltünt*. Ugyanilyen mértékben vesztik el testük szinanyagát, a pigmentet az állatok, ugyanilyen mértékben nyulik meg a testük, nyulnak meg a lábaik és a csápjaik és az ötödik generáció világtalanul, szintelenül, megnyult testtel és megnyult csápokkal alig hasonlit az elsőre. Ez az ötödik generáció azonban változatlan marad évszázezredeken keresztül!

— Meddig tart és hogyan megy végbe az átalakulás, ezt akarjuk ezen a kisérleti telepen kipróbálni és pedig olyan állatokon is, amelyek eddig ismeretlenek voltak az alvilágban.

Mi lett a sárkány ivadékából?

— Ahoz a munkához, amelyet a tudósok hivatva vannak itt, ebben a földalatti állatkertben végezni, elsősorban hozzátartozik megoldani a biológia tudományának rejtélyét: a barlangi gőte életét. Valamikor, az elmult évszázadok misztikus világában azt tartotta a nép, hogy a barlangi gőte, amely csak a barlangokat átszelő folyók áradásaival jutott ki a külvilágba, nem egyéb, mint a sárkány porontya. Ma már tulvagyunk ezen a hiten, de bizonyos az, hogy a barlangi gőte rejtélye a tudománynak.

— Eleveneket szül, de kisérletek igazolják, hogy ha a nőstény 15 fok Celsiusnál melegebb vizbe kerül, akkor tojásokat rak. E tojásokból kikelő porontyoknak tökéletesen kifejlődött szemei vannak. Sajnos, a tudománynak nem sikerült még életben tartani az igy megszületett barlangi gőtét. Tudjuk erről az állatról, hogy évekig minden táplálék nélkül elél, ilyenkor a test súlya csökken, a tudomány ugy hivja ezt a folyamatot, hogy éhségredukció, az állat önmagát falja fel. Intézetünkben e téren a legkülönbözőbb kisérleteket fogjuk végezni, olyanokat, amilyeneket még nem végzett a tudomány. Megpróbáljuk fényben és melegben felnevelni a barlangi gőtét, tojásrakásra birni azt az egyedet, amely eddig eleveneket szült és fordítva, kisérleteket teszünk majd felnevelni a tojásból kikelt porontyokat és megfejteni a talányt, miért van az, hogy a pigment, tehát festőanyag nélkül élő barlangi gőte a napvilágon kék szinüre válik.

Végezetül ezt mondta még a tudós:

A barlangi medve — soha sem létezett!

— A barlangokban soha nem éltek a laikusok szerint ugynevezett »nagy« állatok. Csak férgek, csuszó-mászók tudták megszokni az örök sötétséget. A legnagyobb barlangi lakó a gőte. A *barlangi medvéről szóló legendák szertefoszlottak a tudomány fényében:* a barlangi medve soha sem élt a barlangokban. A muzeumokban kapcsokkal összeragasztott csontvázak nem származtak egy állattól, tökéletes és teljes csontvázat nem találtak még sehol. Valahol a barlang mélyén ráakadtak a koponyára, egészen más helyen találtak lábszárcsontokat és bordákat, más állatok csontjaival elkeverve, a hiányzó részeket pedig a barlangon kivül rejthette magában egy diluviális üreg. Hogyan került a barlangi medve csontvázának egy-egy töredéke a barlangba, ma még nem tudjuk. Az áradat is bevihette, más körülmények is közrejátszhattak. Az bizonyos azonban, hogy nem élt a barlangban.

A földalatti állatkert feladatairól *Perco Andrea*, az adelsbergi cseppkőbarlang igazgatója igy nyilatkozott:

— Világhirű tudósok segitségével — köztük legnagyobb mértékben állt rendelkezésemre a kiváló magyar barlangutazó tudós, dr. *Dudits* Endre — pontos tervet állitottam össze biológiai állomásunk feladatairól. Kutatásaink három irányban terjednek, tanulmányozni akarjuk az *egyedek életét, a barlangi társaséletet és a barlang egész életét.* Ebben az állatkertben minden barlangi élőlényt elhelyezünk és pedig nemcsak azokat, amelyek itt élnek nálunk Posthumiában, hanem azokat is, amelyeket más barlangokból hozunk ide. A célom az, hogy a tudós kutató együtt találja itt az egész világ barlanglakóit. Az anyagot lelőhely és faj szerint osztályozzuk. A vizsgálatok kiterjednek az összes elképzelhető irányokban: a táplálkozásra, szaporodásra, fényre, hőre, vizre, talajra, az állatok alkalmazkodási képességeire, külső és belső határaira stb. A legkülönbözőbb kisérleteket fogjuk az állatokkal végezni és a legtökéletesebb műszerek és vizsgálati eszközök állanak rendelkezésükre a tudósoknak, akik a tudományos vizsgálatok ideje alatt rendelkezésükre kapják vendégszobáinkat is.

•

... Késő este volt már, amikor a barlang mélyéből a felvilágra értem. Idefent éjszaka borult ránk és nem volt egyéb világosság, mint a holdnak sárga fénye és a csillagok milliárdjainak ragyogása.

Pakt Jób.

„Az iparosság körében tarthatatlan a helyzet és példán kivüli az elkeseredés"

Körmendy Mátyás beszéde a felsőházban, amelyben nem fogadta el a költségvetést

(A Délmagyarország munkatársától.) Az országgyülés felsőházának legutóbbi ülésén két szegedi szónoka volt a költségvetési javaslatnak: *Körmendy* Mátyás, a kézműiparosság képviselője és dr. *Széll* Gyula, az ügyvédi kamara felsőházi képviselője. A beszédeket a Felsőházi Értesitő most közölte. Dr. Széll Gyula nagyszabásu beszédét legutóbb közöltük, most *Körmendy* Mátyás beszédét adjuk. A szegedi iparosság felsőházi képviselője többek között a következőket mondotta:

— Nincs az országban egyetlen olyan társadalmi osztály és foglalkozási ág, amely annyira le volna rongyolódva, és amely olyan nagymértékben el volna adósodva, mint a kézműiparosság. Oly önálló iparosok ezrei, akik még a közelmultban több segéddel dolgoztak, ugy a télen, mint most a nyár folyamán is inségmunkákkal — nyáron kőtöréssel, favágással, télen hóhányással — kénytelenek megkeresni azt a száraz kenyeret, amelylyel családjukat fenntarthatják.

Az iparosság rendkivül sulyos helyzete *nemcsak az általános világgazdasági helyzetnek és az ország pénzügyi nehézségeinek tudható be, hanem annak a körülménynek is, hogy alig van olyan törvény, alig van olyan rendelet vagy intézkedés, amely ne nyulna bele az iparosság működésébe,* amely ne nehezitené meg boldogulását, sőt ne avatkoznék bele sokszor még magánéletébe is.

A legkülönfélébb rendeletek gátolják meg az iparosságot még abban is, hogy munkát vállaljon. A kézműiparost arra kényszeritik a rendeletek, hogy amikor egy ajánlatot akar valahová beadni, ki kell neki mutatni, hogy társadalombiztositási járulékkal nem tartozik s ha közületnél akar valamilyen munkát vállalni, akkor kosárszámra kell vinnie a felragasztandó bélyeget, ugy, hogy sokszor az a szerencsétlen kisiparos gyermekének szájától kénytelen a kenyeret elvonni, hogy bélyeget ragaszthasson azokra az okmányokra, amelyeket be kell adnia valamilyen ajánlatnál. Amikor azután nagynehezen ezen ajánlatok révén megkapja munkáját, akkor ha el is végezte azt becsülettel, igazolnia kell, hogy nem tartozik az OTI-nak és a MABI-nak s később még azt is igazolnia kell, hogy nincs köztartozása.

Teljesen elhibázottnak tartom, hogy a munkátlanság következtében fizetni nem tudó kisiparosok ellen, akár köztartozásaikból, akár társadalombiztositói tartozásaikból kifolyóan transzferálásokat és árveréseket eszközölnek. Az önálló existenciák pusztulásának megakadályozása érdekében kivánatosnak tartom, hogy az *igazoltan fizetni nem tudó kisiparosok adó- és társadalombiztositási hátralékait megfelelő revizió alapján töröljék.* Azokkal szemben, akiknél a tartozások megfizetésének lehetősége mutatkozik, ötesztendős részletfizetést kell engedélyezni, a kamatok teljes törlése mellett.

Az ipar nem birja az öregségi biztositás céljaira szükséges milliókat nélkülözni, amiért is kérem a kormányt, hogy minden szépitgetés nélkül lássa be, hogy ezeket a megterheléseket tovább fenntartani nem lehet és igy a legsürgősebben határozza el *az öregségi biztositás átmeneti felfüggesztését.*

A kisiparosság a legnagyobb részvéttel van a gazdatársadalom sorsa iránt, azonban mindenkinek be kell látnia, hogy a kisiparosság terméséit is esztendők óta veri a jég és a kisiparosság keretében is nagyon nagymérvü az aszály. A gazdákhoz hasonló elbirálást kivánunk.

Az iparosság körében tarthatatlan a helyzet és példán kivüli az elkeseredés. Számos olyan kérdésben, amelynek megvalósitását sem a világgazdasági helyzet, sem az ország pénzügyi nehézségei nem akadályozták, a kormány nem tette meg a szükséges intézkedéseket, noha ezeknek megtételére csak megértésre és jóakaratra lett volna szükség.

A jelenlegi kereskedelemügyi miniszter ur közel áll az iparossághoz. Az iparosság mégis csodálkozva látja, hogy érvényt engedett azoknak a befolyásoknak, amelyek az Ipartestületek Országos Központjának felállitását szabályozó végrehajtási utasitás kiadását elodázni kivánják.

Kérem, hogy a következő határozati javaslatomat méltóztassék elfogadni. (Olvassa): »A törvényhozás Felsőháza felkéri a kereskedelemügyi miniszter ur Ő nagyméltóságát, hogy sürgősen intézkedjék az 1932. évi VIII. tc. végrehajtási utasitásának mielőbbi életbeléptetéséről és az idézett törvény által előirt választások mielőbbi megtartásáról.«

Szóvá kell tennem még a *határszéli városok nehéz helyzetét*, amelynek következményeit az iparosság is rendkivüli mértékben érzi. A határmenti városok és helységek a kormányzat részéről egész különleges elbánást érdemelnének. Saját magam megállapitanom, hogy a költségvetésben *nem látok fedezetet felvéve a Szegedet Hódmezővásárhellyel összekötő híd megépitésére*, amihez pedig nemcsak e két városnak, hanem a hozzájuk tartozó környéknek is rendkivül nagy érdeke fűződik. El méltóztatik-e képzelni azt, hogy egy ilyen nagy, 130.000 lelket számláló várost a közvetlen közelben lévő, mintegy 70.000 lelket számláló Hódmezővásárhellyel még ma is az az ókorból való kompjárat köti össze. Ezeket az állapotokat, különösen akkor, amikor Budapestnek 6 hidja van és még ujabb hidakat akarnak épiteni, nehezen lehet elviselni és akkor egyetlenegy hidat megérdemelne az a nagy magyar Alföld is, amelyet hosszu időn keresztül elhanyagoltak.

Tekintettel arra, hogy a kormánynak a kézműiparossággal szemben tanusitott politikáját nem tartom kielégitőnek, mert a kormány *ezt a társadalmi osztályt mostoha gyermekként kezelte, továbbá, mert a költségvetés során sem igyekezett biztositani megfelelő megsegitését és alátámasztását, a költségvetést nem fogadom el.*